

Аналіз бюджетного фінансування галузі культури і мистецтва у 2018 році

Віталій Бабенко, ст. науковий співробітник Українського центру культурних досліджень (УЦКД).

Проаналізувавши показники Державного бюджету України на 2018 рік у частині фінансування культури і мистецтва загалом та Міністерства культури України зокрема, взявши до уваги дані Держказначейства України щодо виконання бюджетів усіх рівнів, дані Держкомстату України щодо індексу споживчих цін, врахувавши динаміку показників бюджетування культури і мистецтва протягом останніх років, можна дійти наступних висновків.

I. Культура і мистецтво у Зведеному бюджеті України

1. У Зведеному бюджеті України на 2018 рік заплановано подальше зростання номінальних видатків на культуру і мистецтво. **Позитивна тенденція триватиме третій рік поспіль.** 2016 року зафіксовано їхнє зростання на 21,4 %, 2017 року – на 46,2 %, 2018-го очікується зростання щонайменше на 11,3 % (до **17 166,7 млн грн.**). Зростання бюджетних видатків на культуру і мистецтво відбудеться як за рахунок Державного бюджету України, так і місцевих бюджетів.

Рис. 1. За даними Держказначейства України і матеріалами до проекту ДБУ-2018

2. Найбільше зростання номінальних видатків на культуру і мистецтво було зафіксовано минулого року. Так, за даними Держказначейства України, **2017 року бюджетування культури та мистецтва зросло на 46,2 %** порівняно з 2016 роком. Цей показник перевищив динаміку як Зведеного бюджету України загалом (26,4 %), так і динаміку інших соціальних сфер – освіти (37,3 %) та охорони здоров'я (35,6 %) зокрема.

Але найголовнішим є те, що зростання видатків на культуру і мистецтво два роки поспіль випереджало Індекс споживчих цін. Що дає підстави стверджувати не тільки про номінальне, але й про **реальне зростання видатків на культуру і мистецтво у Зведеному бюджеті України.**

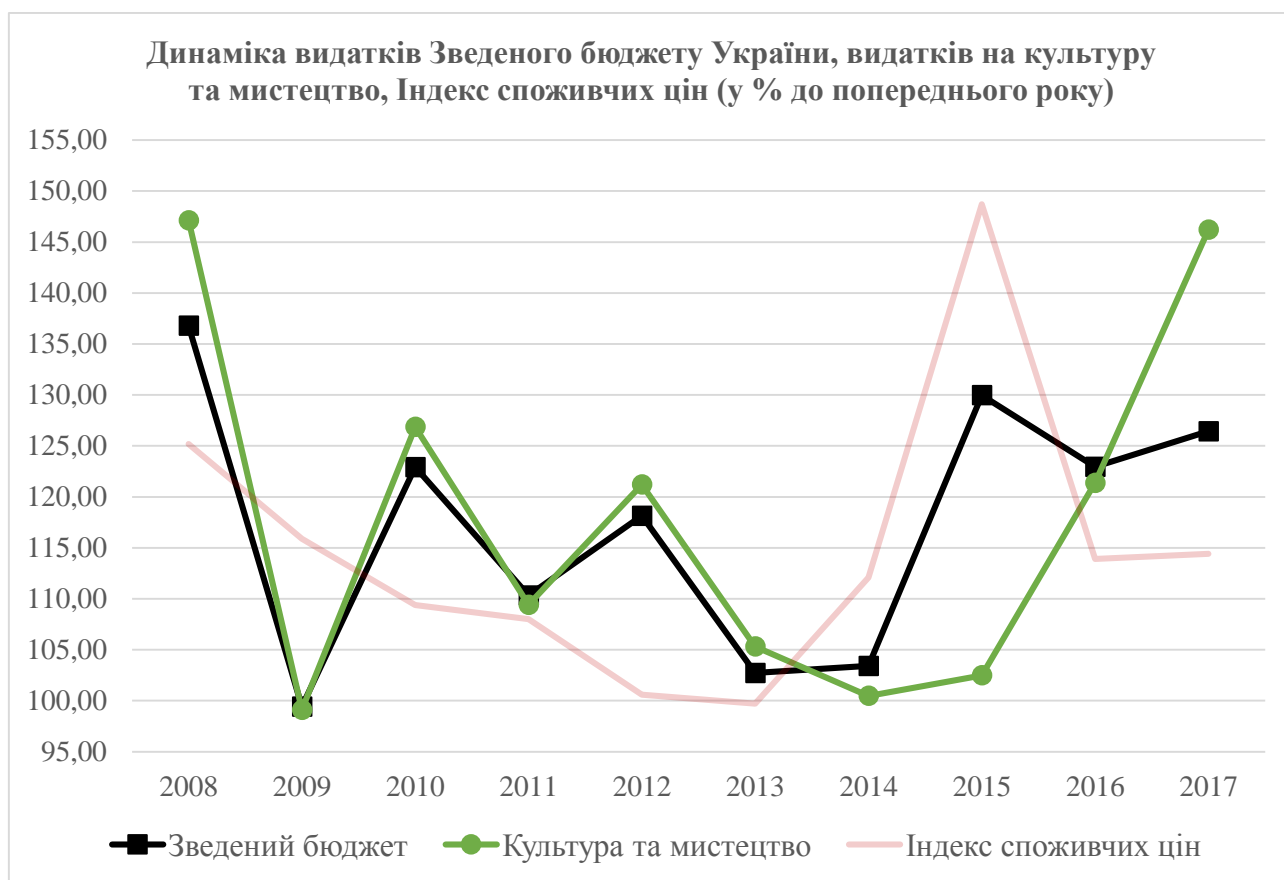

Рис. 2. За даними Держказначейства і Держкомстату України

3. Попри реальне зростання видатків Зведеного бюджету України на культуру і мистецтво, що триває з 2016 року, **цього, 2018 року, поки не вдасться досягнути бюджетування галузі бодай на рівні 2014 року.**

В інших соціальних сферах – освіті та охороні здоров'я – ситуація аналогічна.

Рис. 3. За даними Держказначейства і Держкомстату України

4. В Україні спостерігається **високий рівень децентралізації** у бюджетному фінансуванні культури та мистецтва. Протягом 2014-2016 рр. частка місцевих бюджетів сягала рекордних 82 %.

Хоча у 2017-2018 рр. поступово відновлюється докризовий показник –75%.

II. Культура і мистецтво у Державному бюджеті України

5. Протягом 2014-2016 рр. динаміка Державного бюджету України випереджала динаміку видатків Міністерства культури України. Культура і мистецтво не були пріоритетними сферами фінансування. Що й не дивно, зважаючи на необхідність зміцнення обороноздатності країни, погашення зовнішніх державних боргів, рефінансування та підтримки банківської системи України тощо.

Однак у 2017-2018 рр. **відбуватиметься випереджаюче зростання видатків Мінкультури по відношенню до загальних видатків Держбюджету** (2017 року – 158,7 % проти 122,5 %; 2018 року – 152,4 % проти 118,2 %).

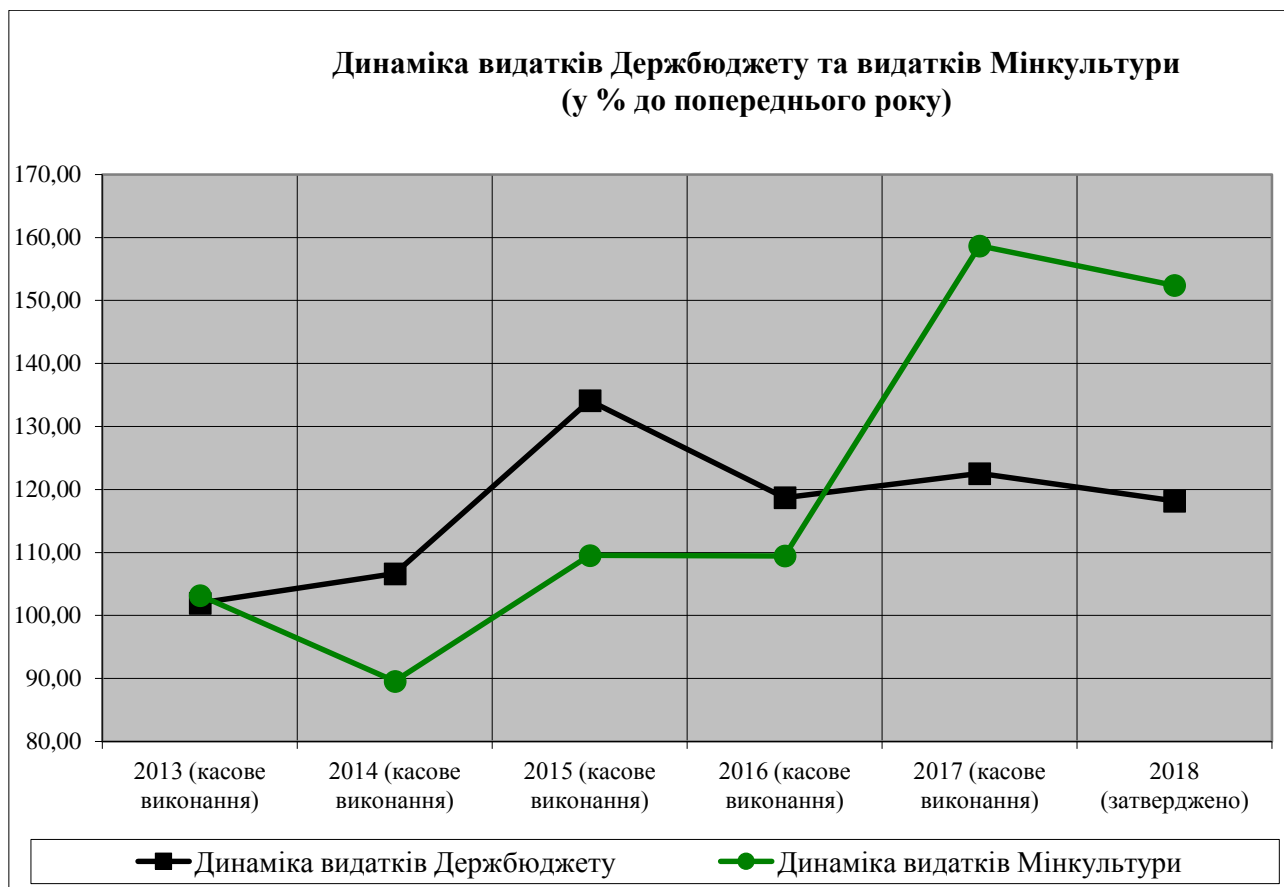

Рис. 4. За даними Держказначейства України і ДБУ-2018

6. Плановані на 2018 рік **видатки розвитку Міністерства культури України зростають у 4,6 рази**, з 187,6 млн грн. до 861,2 млн грн.

Вперше видатки розвитку Мінкультури досягнуть рекордних 13,4 % бюджету Міністерства. Щоправда, близько 60 % видатків розвитку буде спрямовано на спорудження нових об'єктів, потреба ж у капітальних ремонтах, реставрації та реконструкції вже існуючих будівель закладів культури і мистецтва, охорони пам'яток культурної спадщини залишатиметься непрофінансованою.

Найбільше видатків розвитку буде проведено за такими програмами:

- КПКВК 1801280 «Будівництво об'єктів загальнодержавного значення у сфері культури» - **523 млн грн.;**
- КПКВК 1801170 «Загальнодержавні заходи у сферах культури та мистецтв, охорони культурної спадщини, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, державної мовної політики, міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав національних меншин» - **207,9 млн грн.**

Розподіл видатків Мінкультури на видатки споживання і видатки розвитку

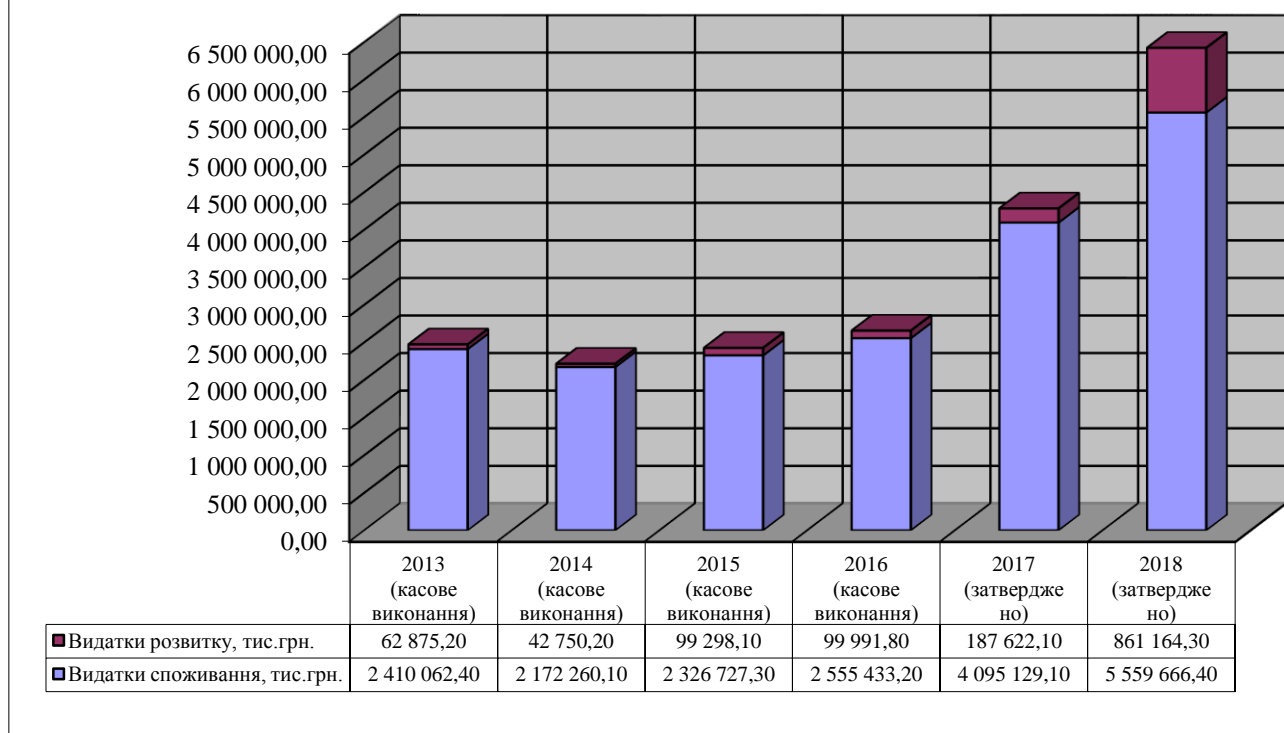

Рис. 5. За даними Держказначейства України і ДБУ-2017, ДБУ-2018

7. Фінансування бюджетних програм Міністерства культури України у номінальних показниках по загальному фонду зросте 2018 року на 55,4 %.

Половину всіх видатків Мінкультури за загальним фондом планується спрямувати на:

- освіту і підготовку кадрів для сфери культури – **1 084 млн грн.**;
- фінансову підтримку національних театрів – **1 055 млн грн.**;
- підтримку кіно – **1 018 млн грн.**

Динаміку видатків по загальному фонду за 2015-2018 рр. у розрізі окремих кодів програмної класифікації видатків та кредитування бюджету (КПКВК) можна прослідкувати у *Додатку № 1*.

8. Фінансування бюджетних програм Міністерства культури України у номінальних показниках по спеціальному фонду зросте на 9,8 %.

Динаміку видатків по спеціальному фонду за 2015-2018 рр. у розрізі окремих кодів програмної класифікації видатків та кредитування бюджету (КПКВК) можна прослідкувати у *Додатку № 2*.

**Динаміка видатків за бюджетними програмами у сфері культури
Мінкультури, Держархіву, Держкомтелерадіо
(по загальному фонду)**

тис.грн.

		2015 (касове виконання)	2016 (касове виконання)	2017 (касове виконання)	2018 (затверджено)
	РАЗОМ	2 313 551,50	2 544 058,50	4 089 627,50	6 298 525,20
1800000	Міністерство культури України	2 182 237,60	2 408 876,50	3 937 575,60	6 118 132,10
1801000	Апарат Міністерства культури України	2 037 117,60	2 139 905,60	3 398 184,20	5 537 039,30
1801010	Загальне керівництво та управління у сфері культури	23 740,60	30 233,10	54 630,60	95 139,50
1801020	Прикладні розробки у сфері розвитку культури	4 708,60	4 663,60	509,10	1 000,00
1801030	Надання загальної та спеціальної освіти мистецькими (художніми, музичними, хореографічними) загальноосвітніми школами (школами-інтернатами) та позашкільними навчальними закладами, методичне забезпечення діяльності навчальних закладів	83 031,60	85 169,10	137 353,00	209 924,70
1801050	Підготовка кадрів для сфери культури і мистецтва вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації	17 465,90	17 782,30	21 457,00	на місцеві бюджети
1801060	Підготовка кадрів для сфери культури і мистецтва вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації	480 140,70	504 500,10	729 395,60	851 847,40
1801070	Підвищення кваліфікації, перепідготовка кадрів та підготовка науково-педагогічних кадрів у сфері культури і мистецтва, підготовка кадрів акторської майстерності для національних мистецьких та творчих колективів	10 769,50	11 611,20	18 119,40	22 263,00
1801100	Фінансова підтримка національних творчих спілок у сфері культури і мистецтва та заходи Всеукраїнського товариства "Просвіта"	6 183,60	6 183,70	6 181,40	19 185,30
1801110	Фінансова підтримка національних театрів	540 289,70	547 799,90	906 886,00	1 055 351,00
1801120	Фінансова підтримка національних художніх колективів, концертних організацій та їх дирекції, національних і державних циркових організацій	328 016,40	329 559,20	533 347,00	590 891,00

1801130	Державна підтримка діячів культури і мистецтва	7 239,90	9 013,30	13 555,00	23 363,70
1801140	Забезпечення функціонування Українського культурного фонду <i>у тому числі здійснення заходів з підготовки і проведення в м. Кропивницький щорічного національного мистецького фестивалю</i> <i>в тому числі здійснення заходів з підготовки і проведення в м. Івано-Франківськ III Міжнародного мистецького фестивалю країн Карпатського регіону "Карпатський простір"</i> <i>в тому числі здійснення заходів з підготовки і проведення мистецького фестивалю "Українська Бесарабія"</i>				207 500,00 7 500,00 6 000,00 7 500,00
1801170	Загальнодержавні заходи у сферах культури та мистецтв, охорони культурної спадщини, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, державної мовної політики, міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав національних меншин	57 333,30	79 742,70	150 988,40	265 991,50
1801180	Виробництво (створення) та розповсюдження фільмів патріотичного спрямування				500 000,00
1801190	Забезпечення діяльності національних музеїв, національних і державних бібліотек та культурно-просвітницьких центрів	292 326,80	316 743,90	503 056,20	640 062,90
1801280	Будівництво об'єктів загальнодержавного значення у сфері культури <i>у тому числі організація та проведення архітектурного конкурсу, проектування та будівництво Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні - Музею Революції гідності</i>			9 916,80	523 000,00 200 000,00
1801300	Фінансова підтримка друкованих періодичних видань культурологічного напрямку, газет мовами національних меншин	7 427,80	7 319,10	7 311,90	6 852,10
1801380	Розвиток електронного урядування у сфері культури			1 408,40	
1801480	Надання фінансової підтримки державному підприємству "Кримський дім"	1 897,40	2 748,80	2 805,00	4 003,00
1801490	Збереження історико-культурної та архітектурної спадщини в національних і державних заповідниках, здійснення заходів з охорони культурної спадщини, паспортизація, інвентаризація та реставрація пам'яток архітектури, культури та світової спадщини ЮНЕСКО	176 545,80	186 835,60	290 229,80	367 816,90

	<i>у тому числі погашення кредиторської заборгованості Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника</i>				
1801560	Забезпечення діяльності Українського інституту книги, випуск книжкової продукції за програмою "Українська книга" <i>у тому числі створення цифрової бібліотеки</i>			2 713,80	144 347,30
1801820	Комплексна реставрація і пристосування ансамблю Жовківського замку Державного історико-архітектурного заповідника у м. Жовкві			4 644,50	5 000,00
1801830	Реставрація з переплануванням горищних приміщень в буд. №5 на вул. Нижанківського під навчальні приміщення Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка в межах об'єму існуючого горища. Без зміни конфігурації даху			3 675,30	
1801880	Удосконалення термоізоляційних властивостей будівлі Державного підприємства "Харківський національний академічний театр опери та балету ім.М.В.Лисенка" систем теплопостачання, кондиціонування і вентиляції				3 500,00
1806000	<i>Державне агентство України з питань кіно</i>	<i>136 700,70</i>	<i>255 780,70</i>	<i>513 433,80</i>	<i>518 217,00</i>
1806010	Керівництво та управління у сфері кінематографії	4 087,30	5 569,50	8 731,40	12 497,00
1806030	Державна підтримка кінематографії	129 289,70	246 814,40	493 994,10	505 300,00
1806050	Здійснення концертно-мистецьких, культурологічних заходів у сфері кінематографії, фінансова підтримка Національної спілки кінематографістів України	2 891,90	3 296,80	10 288,30	
1806060	Гранти Президента України молодим діячам мистецтва для створення і реалізації творчих проєктів в сфері кінематографії та премії за видатні досягнення у галузі кінематографії	431,80	100,00	420,00	420,00
1809000	<i>Український інститут національної пам'яті</i>	<i>8 419,30</i>	<i>13 190,20</i>	<i>25 957,60</i>	<i>62 875,80</i>
1809010	Керівництво та управління у сфері відновлення та збереження національної пам'яті	5 666,60	8 229,80	13 087,80	21 705,10

1809020	Заходи з реалізації державної політики у сфері відновлення та збереження національної пам'яті, забезпечення діяльності Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні - Музею Революції гідності та Галузевого державного архіву Українського інституту національної пам'яті	2 752,70	4 960,40	12 869,80	41 170,70
3600000	Міністерство юстиції України	90 888,20	93 658,50	152 051,90	180 393,10
3609000	<i>Державна архівна служба України</i>	90 888,20	93 658,50	152 051,90	180 393,10
3609010	Керівництво та управління у сфері архівної справи	9 441,40	8 761,40	17 131,50	25 357,50
3609020	Прикладні розробки у сфері архівної справи та страхового фонду документації	5 343,70	5 828,40	8 290,90	9 280,80
3609030	Забезпечення діяльності архівних установ та установ страхового фонду документації	76 103,10	79 068,70	126 629,50	145 754,80
1700000	Державний комітет телебачення і радіомовлення України	40 425,70	41 523,50	0,00	0,00
1701110	Випуск книжкової продукції за програмою "Українська книга"	40 425,70	41 523,50		

Динаміка видатків за бюджетними програмами у сфері культури
Мінкультури, Держархіву (по спеціальному фонду)

тис.грн.

		2015 (касове виконання)	2016 (касове виконання)	2017 (касове виконання)	2018 (затверджено)
	РАЗОМ	253 986,40	257 855,20	289 503,50	323 606,30
1800000	Міністерство культури України	243 787,80	246 548,50	275 795,60	302 698,60
1801000	Апарат Міністерства культури України	239 706,60	241 841,80	273 423,20	300 198,60
1801010	Загальне керівництво та управління у сфері культури			822,30	
1801020	Прикладні розробки у сфері розвитку культури	2 626,60	2 960,70	503,20	
1801030	Надання загальної та спеціальної освіти мистецькими (художніми, музичними, хореографічними) загальноосвітніми школами (школами-інтернатами) та позашкільними навчальними закладами, методичне забезпечення діяльності навчальних закладів	1 697,40	1 825,10	2 749,00	1 412,40
1801050	Підготовка кадрів для сфери культури і мистецтва вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації	1 810,10	1 930,60	2 898,70	на місцеві бюджети
1801060	Підготовка кадрів для сфери культури і мистецтва вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації	125 064,10	134 310,80	142 413,90	176 536,40
1801070	Підвищення кваліфікації, перепідготовка кадрів та підготовка науково-педагогічних кадрів у сфері культури і мистецтва, підготовка кадрів акторської майстерності для національних мистецьких та творчих колективів	21 147,50	23 655,40	28 135,70	40 033,20
1801190	Забезпечення діяльності національних музеїв, національних і державних бібліотек та культурно-просвітницьких центрів	27 054,80	32 652,90	39 060,60	37 892,60
1801490	Збереження історико-культурної та архітектурної спадщини в національних і державних заповідниках, здійснення заходів з охорони культурної спадщини, паспортизація, інвентаризація та реставрація пам'яток архітектури, культури та світової спадщини ЮНЕСКО	60 306,10	44 506,30	56 839,80	44 324,00

1806000	Державне агентство України з питань кіно	4 081,20	4 706,70	2 372,40	2 500,00
1806010	Керівництво та управління у сфері кінематографії			19,30	
1806030	Державна підтримка кінематографії	4 081,20	4 706,70	2 353,10	2 500,00
3600000	Міністерство юстиції України	10 198,60	11 306,70	13 707,90	20 907,70
3609000	Державна архівна служба України	10 198,60	11 306,70	13 707,90	20 907,70
3609010	Керівництво та управління у сфері архівної справи				0,10
3609020	Прикладні розробки у сфері архівної справи та страхового фонду документації	39,40	687,90	812,40	108,20
3609030	Забезпечення діяльності архівних установ та установ страхового фонду документації	10 159,20	10 618,80	12 895,50	20 799,40